

Заняття № 7.

Тема гармонійного єднання людини з природою в поезіях Лесі Українки. «Давня весна», «Хотіла б я піснею стати...»

**Поезія - це найвеличніша форма,
в яку може втілитися людська думка.
Альфонс де Ламартін**

Окрилюймося!

Друга поетична збірка Лесі Українки відкривалася поемами «Давня казка» і «Роберт Брюс, король шотландський», далі – поетичні цикли «Мелодії», «Невільничі пісні», «Відгуки».

У циклі «Мелодії» вміщені справжні поетичні перлини – «Хотіла б я піснею стати» і «Давня весна».

Весна – найжаданіша пора в житті людини, її завжди зустрічають радісно й урочисто. Після довгої зимової холоднечі та негоди всім хочеться поспілкуватися з живою природою: на власні очі

побачити, як прокльовується з-під землі травичка, як прилітають птахи, почути їхній дружній спів.

Образ весни був найулюбленішим в інтимній ліриці поетеси. У ній Леся бачила свою подругу, їй здавалося, що пора, яка пробуджує все навколо, є для неї найближчою. Адже весна навіть її, «хвору і самотну», спонукала відчувати радість і повноту життя, змусила забути про біль і страждання, про осоружне ліжко, до якого була прикута сама молодість! У ті дні Леся написала в одному з листів: *«Надворі така розкішна весна, що ніхто не повинен слабувати...»*

Поезія «Давня весна»

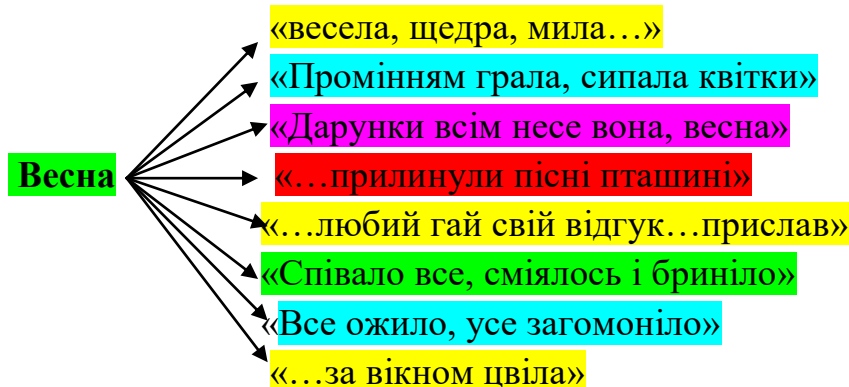

Композиція. Вірш «Давня весна» умовно складається з двох частин. У першій частині авторка під впливом пробудження природи змальовує привабливий образ весни. Цей образ у творі персоніфікований, динамічний. За допомогою яскравих, емоційно забарвлених епітетів цей образ набуває рис живої істоти: вона *«щедра, мила»*. *«За нею вслід співучії*

пташки!» Для більшої виразності поетеса використовує метафори: весна *«промінням грала, сипала квітки»*, *«летіла хутко, мов стокрила»*; з її приходом *«все ожило, усе загомонило»*, *«співало все, сміялося, бриніло»*.

У другій частині вірша Леся відтворює гармонію людини і природи. *«Радісна весна»* не забула дівчини, принесла їй свої, хай скромні, дарунки.

Інформаційне гроно до образу весни

Композиційним осередком твору є строфа, в якій лірична героїня зізнається у своїй трагічній безпомічності, відмежованості від такого привабливого потоку життя. Ця **антитеза** «*все сміялося, бриніло, а я лежала хвора й самотна*» лише поглиблює й вияскравлює одухотвореність весняного буяння.

Емоційний злам авторка подає надзвичайно просто – звичайним повтором: «*Мене забула... Ні, не забула!*». Цей емоційний підйом надалі лише посилюється, замикаючи вірш вдячними мажорними нотами.

Основний мотив вірша – відтворення гармонійної єдності людини і природи.

Зримі, легкі, знайомі привабливі образи творять силою Лесиноного генія настільки неповторну картину, яка всуціль є «живою» метафорою, а поетичне перебільшення – «Весни такої не було й не буде» – максимально демонструє стан душевного підйому, окриленості, волі до життя – усе те, що весна принесла в «*тісну хатину*» поетеси. Використання слів із пестливими суфіксами відбиває стан душі дівчини. Цьому ж сприяють **образи зорові** (гілки від яблуні, що заглядали у вікно, «*посипались білесенькі квітки*», замиголіло листячко зелене) і слухові («*прилинув вітер ...*», «*пташині пісні*»). Переможні вияви життя розігнали сум і тугу.

Поезія «Хотіла б я піснею стати»...

Як світлу й водночас магічну силу зображено весну в поезії Лесі Українки «Хотіла б я піснею стати...». Охоплена емоційним піднесенням, що навіяне весняним пробудженням природи, лірична героїня понад усе бажає пережити чарівне перевтілення, яке б дозволило подолати обмеження хворого тіла й поринути у світову стихію, привнести в неї часточку своєї творчості (**це тема поезії**).

Волелюбність і оптимізм як невід’ємна частина людського буття - основний мотив вірша.

Ідея: возвеличення людської мрії, що осягає найвищі висоти та найглибші глибини пізнання.

Основна думка: «хотіла б я піснею стати...щоб вільно по світі літати».

Тут цікаво! Тут цікаво! Тут цікаво!

Леся дуже любила музику, старанно вчилась грати на фортепіано. Але хвороба (туберкульоз кісток) змусила перервати це захоплення. Болісно прощалася дівчинка з інструментом, якому виливала свої радощі й жалі («До мого фортепіано»). Проте музики зовсім не полишила, а глибоке її розуміння, відчуття гармонії, мелодії відлунюється в багатьох її творах, про що свідчать заголовки поезій: «Сім струн», «Мелодії», «Ритми», «Пісні про волю», «Лісова пісня»...

З філософських роздумів кота Інжира

